

NOVICE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik *Dr. Janez Bleiweis.*

Tečaj VIII.

V sredo 7. velkiga serpana (julija) 1850.

List 32.

*Od roparc ali ropnic. *)*

Roparce niso kako posebno plême ali posebna sorta čebel, temuč dostikrat ravno tistiga čbelnjaka, veči del pa od bližnjih ulnjakov, desiravno so enmalo bolj černe kot druge, kar je od tod, ker se hitro kot tatovi v medene piskerce ptujih panjev plazijo, si dlako na zadnjim životu ogulijo, in se s medam omažejo.

Nekteri panj gre le zato na ropanje, de si medú pridobí, veliko pa jih gre iz potrebe in lakote. Poslednji, to je tisti, ki gredó iz potrebe na ropanje, niso tako nevarni kot prvi, ker jih čbele zavolj slabosti in medlosti lahko premagajo.

Čbelam je perrojeno, de méd nabirajo, kjer koli ga dobé. Ako ga tedaj ni na travnikih in v gojzdih, ga skušajo ondi nabrati, kjer ga s svojim tankim nosam ovohajo. Ker pa méd, kakor vsak čbelar dobro vé, iz olnjakov močno diší, zato jih ta perjetin duh tolikanj vabi, de velikokrat s strašno požrešnostjo ptuje panjove zalezjejo, in ne gledeč nevarnosti svojiga življenje se vanje podajo.

Panj, na kteriga ropnice gredo, se spozná iz njegoviga nenavadno hitriga letanja in glasniga šuma vanj in iz njega hitečih čbel. Le paziti je treba, kam de se vlečejo, ali od ktere strani de pridejo, in ropni panj se bo kmalo razodel, ker tudi iz tega ravno tako hitro, če prav ne v taki trumi kakor iz uniga vun in noter leté. Nar gotovej pa se zasledí ropar, če se obropanimu panju ene minute, in scer tako dolgo luknja zamaší, de se mu je že več roparc na brado zbralo, na ktero se potlej pest pepéla verže, de so od njega bele, in od drugih čbel razločene, — in ker se tega zaznamovanja vstrašijo, precej zleté in v svoje stanovanje hité; in zdaj se sme le merkati, v ktere panjeve gredó, ker so ravno iz tistih tudi na rop šle.

Dostikrat gredó tudi čbele iz več panjev ob enim na rop, in se spusté vse na en panj, če imajo namreč kak vzrok do tega.

Zdaj če je kak panj od roparc premagan, naj se mu berž žrélo ali luknja zatakne, se pustí ene minute, in scer tako dolgo tako stati, de bo brada tega panja roparc, ki hočejo vanj iti, vsa polna; potlej naj se poljó te na bradi okoli tekajoče čbele z merzlo vodo, tako vstrašene bodo precej preč podale se, za tem se luknja zna spet odpréti, in tako dolgo odperta pustiti, de so vse roparce iz panja izletele, in druge nazaj perletele, de bi vanj šle; in zdaj se mora luknja spet zatakni, in ropne čbele, ki so se na bradi panja vno-

vič zbrale, kakor pred z vodo politi, in to se mora tako dolgo ponavljati, dokler ni vsih ropnic iz panja. Na to se mora panj zamašiti, precej delječ od čbelnjaka odnesti, in še le zvečer s kterim sosednjim si bodi združiti — ali pa se zna, če ima maternico in še dosti polno, kar je per obropanih panjih malokdej, ker roparce maternico veči del umoré, za ene dni, de ropne čbele na ropanje pozabijo, na kak drugi kraj, vsaj pol ure delječ, prenesti, kamor ne bodo za njim šle.

Ropanje pa, kolikor mogoče odverniti, čbelar ne sme nikoli jalovih, gnjilobnih, ali kakor si bodi popačenih, ampak zmiram zdrave, močne in polka polne panjove imeti perzadevati si; jih ne sme nikoli stradati pustiti, in jim mora ob času potrebe klasti, ko ni več paše zanje, kakor od prve pomladi do sadniga cvetja in po ajdovim cvetju v jeseni, kakor tudi o veliki suši; če merzli vetrovi pišejo, jim mora žrela ali letavne luknje zmanjšati, in tako se mu ne bode roparc dosti bati. Premenenje panjev, to je, obropan panj na mesto ropniga, in tega na prostor uniga postaviti, malokdaj kaj pomaga.

Ptuje roparce pa s strupam ali drugimi takimi škodljivimi rečmi moriti, ni perpušeno.

Svét našim županíjam po Slovenskim, kako naj bi se po izgledu ptujih deželá nove postave zoper ogenj vstanovile.

Nove županijske postave naložijo županam tudi za varnost pohištév skerbeti, de se obvarjejo nesreče in škode ognja. Pa kako se imajo v ti reči ravnati, kakšnih opravil se poprijeti in kakšno dolžnost ima vsak sosesčan pri ognju prevzeti, od tega je še ljudém malo znano. V časopisih se scer pogosto opominja, de naj se hišniki v bratovšino s. Florjana zapíšejo, — pa to še ni zadosti, se vse škode varovati. Mi moramo še drugod pomoči iskati, kako naj se o nesrečni uri pri pogorih pomaga, — in to je namen našiga poduka. —

Naše županije (še mestne ne) nimajo taciga premoženja, de bi lastne ljudi plačevale, kteri bi pri ognju druge sosesčane namestovali in ogenj krotili in gasili, kakor jih ima na priliko mesto Terst pod iménam pompieri. Mi se moramo sami z zedinjeno močjó dela lotiti in se nesreče varovati.

Mi nismo protivniki takih naprav, kakor je bratovšina s. Florjana, marveč iz celiga serca vošimo, de bi se zavarovanje pri takih napravah z ojstro postavo v celi deželi zapovedalo, kakor je v več nemških deželah navada, kjer se to plačevanje z gruntnim in hišnim davkam pri gospóski zgodí in se nasproti tudi s silo izterja. Ta sila je res ojstra in sitna, ali je tako koristna in s tako dobrimi nasledki sklenjena, de se drugač tudi izpeljati ne da, scer bi se tako godilo, kakor v naših deželah, kjer je po vaséh nekaj gospodarjev

*) Na prošnjo, de bi Novíce povedale, kakó se ima zoper roparce ravnati, podamo ta podúk iz hvale vrednih slovenskih bukvic, ki jih je v čbelarstvu izvedeni g. fajmošter Jonke pod iménam »Čbelarčík« na svitlo dal, in scer že v drugim pomnožením natisu, ki se v Ljubljani pri g. Kleinmajerju, pa mende tudi pri vsih bukvarjih na Slovenskim, za 20 kraje. dobí. Vred.